

«Муштум» кутубхонаси

АНВАР ОБИДЖОН

БЕЗГАКШАМОЛ-2

Ҳажвий хангомалар

«ШАРҚ» НАШРИЁТ-МАТБАА
АКЦИЯДОРЛИК КОМПАНИЯСИ
БОШ ТАҲРИРИЯТИ
ТОШКЕНТ — 2003

Таҳрир ҳайъати:

Саид АҲМАД, Неъмат АМИНОВ, Анвар ОБИДЖОН, Бобур АЛИМОВ, Ахрор АҲМЕДОВ,
Ашурали ЖЎРАЕВ, Ҳожибой ТОЖИБОЕВ, Рустам ҚОСИМОВ, Хусан СОДИҚОВ.

Масъул муҳаррир: Ашурали ЖЎРАЕВ

Бугунги илғор ҳажвчиларимиз қаторида турувчи Ўзбекистон халқ шоири Анвар Обиджоннинг машҳур Уста Гулмат тилидан ёзган ғазаллари кўп нусхада бир неча бор чоп этилса-да, кулгисеварлар томонидан тезда таламон бўлди кетди. Ушбу тўпламга девонаваш Гулматга чевара бўлмиш Кулкулий афандининг шов-шувли шеърий хангомалари жамланди. У бобосининг «Муштум» кутубхонаси туркумидан 1985 йилда чоп этилган «Безгакшамол» девонига тақлид қилиб, ўз тўпламини «Безгакшамол-2» деб атаган. Ишончимиз комилки, ушбу ҳажвий хангомаларни ҳам кулгидан симириб-симириб, яйраб-яйраб ўқийсиз.

Агар ҳозир дўконда турган бўлсангиз, сизга дўстона маслаҳатимиз шундай: чапани оғайнилариңгизга совға қилиш учун бу тансиқ китобдан бир йўла икки-учтасини сотиб олақолганиңгиз маъқул. Кейин аттангганиб юрманг деймиз-да.

ҒАЗАЛСИМОНЛАР

1. Мақтанувчан зўр ғазал

Менингдек ташнабоп шоир олмадек камдир айронда,
Биров бунда ҳақиқий дур, бировлар сохта маржонда.

Молдан инсон қилодир фарқ ўт ўрниға ғазал кавшаб,
Ғазал таъмин хушламаслик фанда учрайди хайвонда.

Солиқбонлик эди касбим, ғазал битмас эдим, найлай,
Бобом руҳи сачратиб шавқ танам бўйлаб сузар қонда.

Бобом носкаш эди машхур, вале менга табак манзур,
Табак ичра «Казбек»и зўр, тутатсанг — дардинг осмонда.

Бобонг кимдир демас назмий қудуқда ғаввос ўлғонлар,
Алар Гулмат ёйин сезгай Кулкулийча бу пайконда.

Кулкулий — Иккинчи Гулмат, бобомни ким этса ҳурмат,
Қилиб шеърим газак-шарбат, қимиздан тортсин айвонда.

2. Шунчаки зўр ғазал

Тожиқорин тўйга келар киндигини яланглатиб,
Лико-лико қилиб бошин, қуймичини лапанглатиб.

Елкада тўн, оғзида нос, дўпписи қошин учида,
Калишда тўзон кўтариб, иштонбоғин саланглатиб.

Ўтиб ялангдан тўрига, чикди ғижирлоқ сўрига,
Ўхшата бурнин мўрига, қилди дуо жаранглатиб.

Жувонлара бир қараса, қозонлара уч қарагай,
Соатдаги мушук мисол кўзин аланг-жалаглатиб.

Бир лунжига қази солиб, бир лунжига тикди патир,
Кемирди борин борича шерикларин гаранглатиб.

Қолдирди Кулкулга ушоқ дастурхонни ғарот қилиб,
Бўкканича кетди аранг ниманидир варанглатиб.

3. Таклифли зўр ғазал

Кел, соқовдек турма, сайрона бўлайлик,
Бир-бировга шаъму парвона бўлайлик.

Нотаруслаб оврўпавий никоҳ-ҳужжат,
Муллага сўнг бориб шарқона бўлайлик.

Жадал ишлаб чиқармак-чун бола-бақра,
Иккимиз зўр қўшма корхона бўлайлик.

Тижорий сайр этиб Истамбулу Техрон,
Бозорларда умри кайфона бўлайлик.

Келса омад — бирга яшнаб, кжсалиб жуфт,
Кетса омад — бирга вайрона бўлайлик.

Бўлди эртак бирлашиб Фарҳоду Ширин,
Жанна-Кулкул бўлиб, афсона бўлайлик.

4. Замонавий зўр газал

Э бўтакўз, кўндинг хаёлга мана қушдек,
Шеъримни дучор айлайн сенга яна муштдек.

Шеъримни қўйиб мўдалар эълонини ёдлаб,
Жонимни жигин қирқма тобора жанақушдек¹.

Томда мушук инграса бил ҳолим чатоқдир,
Мен ҳам хаёлингга қўнай гоҳ чала тушдек.

Ростини айт, нега мени кўрганда доим
Метрога қочиб беркинадурсан каламушдек?

Узро эсанг Вомиқ бўлай, кинога кирсанг —
«Тико»нгни қўриқлай ўша полвон Сиёвушдек.

Шеър-хат битиб Кулкул секин сўмкангга тикдим,
Сўмканг ичида кетди фиғоним лашу-лушдек.

5. Гарангсираган зўр газал

Севдим Фотима-Зухрани — во униси! Во буниси!
Зора ёниб севса мени хо униси, хо буниси.

Ўтса иковлон кўчадин икки кўзим тарқокланиб,
Оҳ ураман жаланг-жуланг: «О, униси! О, буниси!»

---

¹ *Жанақуш* — ёпиладиган пичоқча.

Мўри-мўри табак чекиб ишқ йўлида ютсам захар,
Мен зорини айлар мазах го униси, го буниси.

Кутсам этак ўпмоқ учун, ўтгай этак чангин қокиб,
Гўёки мен паскаш гадо, шо униси, шо буниси.

Қайси бирин чин севасан дейди куйиб содда онам,
Дилга ахир бирваракай жо униси, жо буниси.

Икковининг феълин синаб билдим аниқ, Кулкулмамат,
Ўлдирадир бир кун мени ё униси, ё буниси.

6. Эзгин зўр газал

Севги дарди мени уйга қўйди паққос кўммалаб,
Зиён кўрдим дўконимни очолмай кўп сўммалаб.

Қайданам шум балобозга дуч келибман бемахал,
Титки-питки қилди бағримни кўзида бўмбалаб.

Лолман унга магар мен зулм этмасам-да бир грамм,
Нега устимга жафолар ёғдиродир тўнналаб?

Зораки шеър-тузоғимга силовсиндек суқса бош,
Мўйловим ё бутоқ айлаб ўтса қушдек қўнмалаб.

Унга бир танбеҳ берарга шайману, лек кўрқаман,
Юродир тўғ тирноғини эгов бирла йўнмалаб.

Учрашиб миршабга, Кулкул, бошга ёр хавф солғонин
Арзланиб айтсамми ёки шартта лўнда-лўндалаб?

7. Мавсумий зўр газал

Мана келдим ёнингга, ёр, йигирматта уриб бодринг,
Қувончинг мен учунму ё тугунчамда кўриб бодринг?

Ана таажжуб, ана ҳайрат — тугунни тешгудек туртиб,
Талпинодир сен томонга мендан олдин юриб бодринг.

Такосин тарк этиб эчкинг келур барра пўчоқ истаб,
Чўлоқ-шабкўр итинг ҳатто тилар мендан хуриб бодринг.

Соддалар қиз дилин овлар тутиб олтин узук-балдоқ,
Менингдек серфаҳмлар лек айлагай ром бериб бодринг.

Бу йил, э ёр, тўйга тахтман, ҳосилу ҳам даромад мўл,
Шўрим қурғон эди бултур эртароқ сал қуриб бодринг.

Келиб омад такдиринг гар қўшилса мард Кулкулийга,
Ўтар умринг фароғатда чопиб, гўнглаб, териб бодринг.

8. *Ғирт зўр газал*

Зухрани «пакка» деб чопсак, менга Тоҳир етолмайди,
Бибини деб касалландим, биби хатто йўталмайди.

Қанча севсам шунча ичдим, яна севдим, яна ичдим,
Бундан ортиқроқ севишни арганизм кўтармайди.

Мажак-маймоқ хаёлдан ғум бўлиб бош ҳар куйга тушдим,
Йигитни қиз бузар шайтон унча йўлддн чиқармайди.

Нуқуб кўксимга қарғанди чаёндан ёр бўлиб баттар,
Чаён ўз ошиғин ейди, кўксидан лек итармайди.

Севиб тўхтамак келдимки зоти сал сушт қизни сўйсанг,
Пастлигинг ҳеч озармайди, иззатинг ҳам кўпармайди.

Аё Кулкул, бориб назминг ўқи оддий одамларга,
Кунинг қолса «даҳо»ларга битта шеъринг кўкармайди.

9. *Тўйдаги зўр газал*

Деманг тўйда келин зебо ўтирғонлар оросинда,
Бўлак бир қиз биза шайдо ўтирғонлар оросинда.

Куёвга биз куёвўртоқ, келинга у келинсепчи,
Гулмиз ажриқ ичра гўё ўтирғонлар оросинда.

Бири ўйнаб, бири эснаб, емас авқот сатанг қизлар,
У қиз «хўр-хўр» ичар шўрво ўтирғонлар оросинда.

Севдигимнинг қади шампон, ёнида мен пепсикола,
Аканг шумшук, у таманно ўтирғонлар оросинда.

Юзи бўличкаю лаби хўрозқанд, гажжаги пашмак,
Ўзи тўқсон кило ҳолво ўтирғонлар оросинда.

Ҳама жойда ҳама шоир ҳама қизга ёқар, Кулкул,
Мени севғон умас танҳо ўтирғонлар оросинда.

10. Кайфбахш зўр газал

Э қақа қиз, қийпанглама, кимга керак ғамзаларинг,
Қийпанглатиб вино узат — «Чашма», «Кагор», «Гимза»ларинг.

Бўлсин десанг олий базм тўлгунча куй, тошгунча куй,
Бобовга бер қанду асал, чучвараю сомсаларинг.

Келса шароб — ёнингдаман, бегонаман — кетса шароб,
Янгича ошиқман ғалат, қотса қотар энсаларинг.

Ағдарадур тегса шамол — шалвираган жуссанг дема,
Кайфимда дуч келса агар яксон бўлар нинзаларинг.

Май беру сўнг жаврамагил қайларда сангийсан дебон,
Бир тош ахир мастлик чоғим Бишкек, Боку, Пензаларинг.

Дил хумига илҳом-шароб тўлганда шеър битсамки, бил,
Бас кела билмас Кулкула Ҳамзатову Ҳамзаларинг.

11. Қишлоқона зўр газал

Муқом қилди сой бўйинда қоқигул,
Сўққа бўйдоқ, беллари ўйноқи гул.

Бошқа гуллар сирлашурлар жуфт бўлиб,
Ўйнаши йўқ биргина шу тоқи гул.

Сарғайиб турмай етилтир тўзғоғинг,
Оқбаданлар ичра бўл энг оқи, гул.

Қўл узатсам нега баргинг силтадинг,
Доғ дилимнинг ошди баттар доғи, гул.

Излаюрсан балки донороқ ошиқ,
Бу ўрамда ўзимман энг соғи, гул.

Шаҳар кетсам «Ромашка» кўп Кулкула,
Куним сенга қолмас, э қишлоқи гул.

12. Ўғитли зўр газал

Мардга меҳринг бас қилма ўтар-кетар дунёда,
Номардларга арз қилма ўтар-кетар дунёда.

Миннатсиз қоқ нон кўйган Нор йўқсилнинг пойин ўп,
Бойга бурнинг паст қилма ўтар-кетар дунёда.

Хомуш турса Хол пиён, яхшилик қил, вино бер,
Лек ўзингни маст қилма ўтар-кетар дунёда.

Итфеъл Ёрмат хасисдан сўраб юрма сигарет,
Қийматингни хас қилма ўтар-кетар дунёда.

Пўчтачидек етказма Эшмат сўзин Тошматга,
Ғийбатланиб сас қилма ўтар-кетар дунёда.

Эй Кулкул, шеър дафтаринг четин еса ер сичқон,
Кичикларга қасд қилма ўтар-кетар дунёда.

13. Тантанавор зўр газал

Келодир кўкрагин элаб байрамда юрғон дўмбоғим,
Орка этакларин силаб байрамда юрғон дўмбоғим.

Кўрқадурман бугун бехос посон мўйловни куйдиргай,
Дилга гўлахдек ўт қалаб байрамда юрғон дўмбоғим.

Қиё боқмас пул узатсам гадолар эргашиб унга,
Ўтар бир ноз-ла ҳақ тўлаб байрамда юрғон дўмбоғим.

Киссавурлар у ёнимдан қочар ҳамёнимни талаб,
Бу ёндан жонимни талаб байрамда юрғон дўмбоғим.

Балки ишқимда ёнгандир, совутди ўз-ўзин аста,
Музқаймоққа бармоқ булаб байрамда юрғон дўмбоғим.

Пайқадимки адо қилгай мени ҳам бир куни, Кулкул,
Музқаймоқдек ялаб-ялаб байрамда юрғон дўмбоғим.

14. Кўркўрона зўр газал

Оғрир оёғим дарди ишқ тиззада марказлашиб,
Ёзмасам бўлмас қўйиб ошпазлигим, шеърпазлашиб.

Пулла, эй газмолсотар, газчўпда ўлчаб газмолинг,
Мен сотай дил газзагини мисралар газ-газлашиб.

Ғам чекиб эл ишқида ўкранса ёт шоир агар,
Сизга мен хўнграй сулувлар жабридан бир ваъзлашиб

Жаззава тутганча ёр юрса тушибон жазда рақс,
Жазманин жони буёқда жиззадир жаз-жазлашиб.

Чўлдаги юлғун мисол сўлдим уни суйган сайин,
Суймасам юргай эдим мен ҳам қорин гумбазлашиб.

Кулкул афанди севдики, хўшшайма ёр, сен ҳам сев,
Севмасанг расво бўлодир шеърларим пирказлашиб.

15. Носқовоқбон зўр газал

Гоҳида қолмай табак кифтладим оз-оз нос,
Бир-биридан ўткиру хуштаъму соз-соз нос.

Айниди кўнглим пича кайф уриб, бош айланиб,
Чот кериб босдим қадам, айлади ғоз-ғоз нос.

Билмадим балки бошим қилди носга ишва ё,
Рақс этиб бошим ичинда қилди ё ноз-ноз нос.

Дер табиб: «Бадбўй димоғ тушларинг алғовлатур,
Ки этур соғ бандани тентагу вос-вос нос».

Турса «Казбек» ҳайкали Иккинчи Гулмат қалбида,
Қистади Гулмат Биринчи: «Э болам, ёз-ёз нос!»

16. Дод-войли зўр газал

Қочди дўндик мен фақирни ортидан ҳак-ҳаклатиб,
Кўзларим ёшини сузма сингари чак-чаклатиб.

Аҳли эркак жонига қасдлар кўмондони бўлиб,
Тортди устимга балолар аскарин лак-лаклатиб.

Мен ўкинч даштида бўзлаб мисли ғижжак йиғласам,
Боғда у айшин суродир дойрасин бак-баклатиб.

Барчиной Алпомишин асраса, ул раҳми йўқ —
Эзғилаб ўтди жигарни тўфлисин так-таклатиб.

Қайдадир ул майсақошим, лаби гўё шўрданақ,
Мақтайин киприкларини битталаб як-яклатиб.

Халқаро мавзу қолиб, борсам-да ишқий шеър тўқиб,
Хўйдади Кулкулмаматни итларин вак-ваклатиб.

17. Очиқчасига зўр газал

Бўрини қонхўр деманглар, ўлмасига қон керак,
Катта тошнинг остида минг майда тош — қурбон керак.

Юрмангиз беҳуда қарғаб, бўрилик осон эмас,
Бўри бўлмоққа темир тиш ҳам пўлатдан жон керак.

Шерхону йўлбарслар ичра бўрилик қилмоқ оғир,
Шу зайл кун кўрса одам, юзталаб иштон керак.

Сақлагайдир тоза иймон ерда одам наслини,
Бўрича даврон сурарга бўрича виждон керак.

Эсла одамлигинг Кулкул гоҳ кўриб хайвон зотин,
Ўз-ўзин танирга инсон гоҳида хайвон керак.

18. Доғланган зўр газал

Бандиликка мени ташлаб озодлигингдан доғман,
Ётибман ербиринг вайрон, ободлигингдан доғман.

Э паранг қиз, отанг бирла онангга гар эсанг авлод,
Мақр бобида шайтонга аждодлигингдан доғман.

Бошқаларга бўлиб малҳам «Тез-искўрий ёрдам» мисол,
Ишқ ўтимга пажарникдек жаллоддигингдан доғман.

Ишқда Мажнун майўр бўлса, севгида мен-ку палкўвник.
Ефрейтўрфеъл бир сатангга саллотлигингдан доғман.

Ҳисларим тирнабон беҳис, асаб торимни ўйнайсан,
Дутор топган жунсотардек бедодлигингдан доғман.

Қўйиб қизга тузоқ, Кулкул, ўзинг, эҳ, ҳар сафар мажруҳ,
Ўлимдан қўрқмаган ботир сайёдлигингдан доғман.

19. Саёҳатли зўр газал

Тоғ-дала кезмоқ бўлиб, ташлаб шаҳар қизлар билан,
Бир ўзим чиқдим сайлга ўн нафар қизлар билан.

Ўзбегу уйғур, қозоғу тожигу туркман, ўрис,
Қорақалпоғу қарис, қирғиз, татар қизлар билан.

Чучмомо кавлаб адирда, жарда қувлаб қурбақа,
Қочдик илондан шатталаб новча-пакар қизлар билан.

Сўнг дала ялпизларин ҳидлаб фаранглар атридек,
Отқулоқ еб устига сепдик шакар қизлар билан.

Даштда бир ташландик уйни айладиқ «Супер отел»,
Дойра базмин қиздириб хуфтон қадар қизлар билан.

Кулкулмуҳаммад, шўр қуриб, қолдим-ку томда дилдираб,
Уйда бир бахтли мушук ухлаб ётар қизлар билан.

20. Аттангли зўр ғазал

Чиққанди эрдан севгилим, бошқа меров олди яна,
Кирмади бағрим қасрига, торгина уй солди яна.

Ажрашдию атторидан, даллолга кўнгил бойлади,
Катта бир шоирни банд этмакка уёлди яна.

Хаппа ютарди ёт аёл мен каби юмшоқ луқмани,
Васлима парҳезланиб нафсини тиёлди яна.

Бу буюк фожеъ магар, на унда айб, на менда айб,
Муттаҳам такдир оёқни орқадан чолди яна.

Ҳоригай ўйлаб бошим, чарчаб ёзармон ўнг кўлим,
Сўйлабон ишқ дарсини нодонга жағ толди яна.

Гулмат бобо, гар чеваранг Кулкул афанди «оҳ» деса,
Англаки ўзбек учун бир зўр ғазал қолди яна.

21. Қўлланма зўр ғазал

Жўжа шоир, энди пандимга тоқат қил,
Сўзим умринг хонишига нақорат қил.

Бу оламда хаёл ашё, юрак дастгоҳ,
Дўқондир бош, ёйиб фикринг тижорат қил.

Назм чўнг мўъжиза, ноёб, муқададсдир,
Назм битсанг наср бирла тахорат қил.

Кангул — бир уй, агар шоир десанг ўзни,
Ўз уйингни ўзинг ёндир ва ғорат қил.

Хатойимни қидирма гап титиб, э бит,
Хатомни ҳам ўзинга сен маҳорат қил.

Кулкулийга эгилма, лек билиб мактаб,
Шеърларимни ҳар куни бир зиёрат қил.

22. Тортимли зўр газал

Юсуфдек мен ўсал ошиқ, Зулайҳодек даво «Казбек»,
Ўқинганда тасаллимдир, қўшиқ айтсам наво «Казбек».

Тамоқини қилиб малҳам, берур шоирга зўр илҳом,
Агар танқидчи бир тортса ўлдирур беҳаво «Казбек».

Айламиш гуржилар юртин Мангуберди нечук ишғол,
Наҳот ул зотни ҳам этмиш ўзиға муфтало «Казбек»?

Чекар ўзбек, ўрис, озар, балки ҳинду хабаш, инглиз,
БМТдан бурун қурган алоқа халқаро «Казбек».

«Прима», «Лайка»ю «Шипка», «Памир»лар ўлди савдода,
Яшаб келмоқда «Кент», «Камел», «Ҳолливуд», «Хон» аро «Казбек».

Кулкулийдек зиёлилар тутатса фахр этур яйраб,
Юрислар ҳам чекиб баъзан бўлур бахти қаро «Казбек».

23. Янгича зўр газал

Боқмасанг ёрим дилимга ёприлур жумбоқ, боқ,
Мўлтираб умринг ўтодир нега беўртоқ тоқ?

Қийнадинг ёшлиқ қилиб бу шоиринг шашлик қилиб,
Гар таним тандирга тиксанг бўлмағай андоғ доғ.

Тушмадим молу амал ё зебу зийнатга асир,
Севгига таслим бўлойин силкитиб байроқ оқ.

Норасо бўлсам ўзинг айлаб расороқ сев, ахир —
Кашта тиксанг гул чизиб, бўлғай-ку чит белбоғ боғ.

Қувнадим ишқ занжирин солсанг-да жонинг соғ кўриб,
Қўл ипингда мисли кул мўнди кўзмунчоқ чоқ.

Қувди ёр галдирлигимни Кулкулийга эс бериб,
Оқибат бўлмиш кўрингки шоири носоғ соғ.

24. Ижтимоий зўр газал

Ким Бақокал каби оччангал бўлур,
Савлати зўр ақли ҳам сал-пал бўлур.

Ҳар амалға ишқибоз, у лоақал —
Икки ялқов узра бош танбал бўлур.

Қаро кўнглин ниқоби оқ галстўк,
Феъли искирт, тўни пок баҳмал бўлур.

Бурун тикса агар ҳарбий жабҳага,
Бир аскарга қалбаки генрал бўлур.

Айтса бошлиқ тонар ҳатто жинсидан,
Кеча айғир, бугун у байтал бўлур.

Бақо сур бўлмадинг, Кулкул, шукур қил,
Тийик нафсинг сенга зўр хайкал бўлур.

25. Сўққабош зўр газал

Кипригинг чархланиб «шир-шир» шу оқшом менга ёйлансин,
Менга ўқ тегсину бунда, душманам унда «вой»лансин.

Тилим тинсин сўкишлардан, дилим ром айласин васлинг,
Уйимдан тарқатиб зулмат юзинг кўрпамда ойлансин.

Хиром этсанг қистиройин ҳама мақтовни дўппингга,
Занглағон бу кангул мойдек сўзингдан қайта мойлансин.

Ки бармоқда узук посбон, қулоғингда сирға соқчи,
Бебаҳо лабларинг энди мўйловим бирла пойлансин.

Кўзларингдан кўзларимга ҳисларинг чаккалаб томсин,
Икки зулфинг икки дарё бўлиб кўксимда сойлансин.

Ширин авқот умид қилмай ширин ёр орзула, Кулкул,
Қари қирчанғиликдин кеч, юракда туйғу тойлансин.

26. Кечинмали зўр газал

Деманг ким у сени бежиз қийнади,
Бисмиллосиз туғилғон қиз қийнади.

Белимдан ушлади дебдур чақимчи,
Уч акоси қувиб ғиз-ғиз қийнади.

Отоси мушт уриб шилди жағимни,
Оноси жағга босиб туз қийнади.

Опоси бўчкада музқаймоқ сотур,
Тўкиб ичга бир ҳовуч муз қийнади.

Тағосидан сўраб борсам ҳимоят,
Қуйдириб ғишт ёзу то куз қийнади.

Ройиши бор ўзга қиз топ, Кулкулий,
Аз-азал шоирни беюз қийнади.

27. Кутилмаган зўр газал

Яхшига эш бўлиш шарти — яхшилардан суринамаслик,
Ёмондан асраниш шарти — ёмонларга кўринамаслик.

Кучук зўр чиқмоғин билса бўрилар ёприлиб ғажир,
Ўлиб доврўғ солиш шарти — тирикликда билинмаслик.

Бошингга гоҳ бало келгай ихтирою ташаббусдан,
Хатосиз иш қилиш шарти — иш қилишга уринамаслик.

Болари бойимас — хотам, жим ташиб, жим ютар сичқон,
Ўзингга тўқ яшаш шарти — ўзгаларга илинмаслик.

Кичик чумчуққа дап қилмай магар турна топар иззат,
Бўрилик обрўйин шарти — қуёнга авф қилинмаслик.

Ҳаётга зоғ боқиб Кулкул ҳар қадам ғам-алам тортдинг,
Тузук шоир бўлиш шарти — дард чекишдан эринамаслик.

28. Зардали зўр газал

Суйган қизим бой кўсанинг ёри бўлиб,
Йиғлар ана шоирининг зори бўлиб.

Бойнинг ширин сўзлари ҳам унга захар,
Энди менинг дўқ-пўписам дори бўлиб.

Кулбама у келса агар зийнат эди,
Бой ғазнаси ичра турар хори бўлиб.

Ташвиш юкин остида бой — букри туя,
Мен юраман эркин ҳаёт нори бўлиб.

Қунт ила ёр сочин силаб, ором бериб,
Аввар эдим тонггача ҳинд мори бўлиб.

Бойни қара, Кулкул афанди, то сахар —
Хуррагида дам соладур қори бўлиб.

29. Зўраки зўр газал

Балофеъл ёримни сизга сўйлайин бобу боб айлаб,
Магар исми Адолатдир, адолатсиз ҳисоб айлаб.

Адолатмас, Адўлифдек² ётиб бункерсимон уйда,
Мени ташқида қолдирди худди Робинтроп³ айлаб.

Каммиди қиз жафоси, ваҳ, тағоси бўғди бўйнимдан,
Кўзиға «Кабек»им босдим муносиб бир жавоб айлаб.

Гулматийча десам: тузлаб юрак, буйрак, жигар, ўпкам,
Бошимга етди охирда мени тўрт сих кабоб айлаб.

Аридек тўздириб илҳомларимни ишқ чўпин ниқтаб,
Шеърларим каштазор қилди тилгинамни попоп⁴ айлаб.

Қизик ҳолат тушиб бошга қотибдур Кулқулий мумдек,
Юрар ўз кўзёшимга ёр ўзимни бош мироб айлаб.

30. Жўгрофик зўр газал

Фарғона — Шошнинг ўртаси яланг-юланг,
Қамчиқ довонин йўллари иланг-биланг.

Шошдаги қизларни бориб кўрай десам,
Уйдаги ёримни кўзи жаланг-жуланг.

Шошда кезар дутор-гитар оҳанглари,
Уйда қозон, киртоғора даранг-дуранг.

Гоҳида ер чопиб, гоҳи мол боқаман,
Гоҳи кўмир ташиб тилим саланг-суланг.

---

² *Адўлф* — Адолф Гитлер.

³ *Робинтроп* — Гитлер давридаги ташқи ишлар вазири.

⁴ *Попоп* — кашта тикиш машинаси. (Попопчи — каштачи).

Мен каби зўр шоир сира бўлмас унут,
Юрсам-да кишлоқисифат гаранг-гуранг.

Кулкулни Наврўзда — туғилгон кунида
Эслайди халқ мушак отиб варанг-вуранг.

31. Айронлашган зўр газал

Зап етилмишдир бўйинг ой юзларинг ширмонлашиб,
Олд томондан олмазору орқадан хирмонлашиб.

Суйканиб ёшлиқда кино келса патта олдириб,
Энди ҳеч қилмай писанд ўтдинг сочинг ўрмонлашиб.

Бўлма кўп беюз десам мен, «Фу!» дединг захринг сочиб,
Чиқмаса басдир газетда дўқдаринг фармонлашиб.

Бир пақир айрон билан қолдим кетингдан термулиб,
Юз пақир орзу-умидлар минг пақир армонлашиб.

Мен қолиб кетдинг сайлға сатта пулдорлар билан,
Ўрганиб Лўндўн, Парижда юрғали меҳмонлашиб.

Чиқмадинг хорижга, Кулкул, сотмадинг ҳеч ўзлигинг,
Борса ким Берлинға балки қайтадур гирмонлашиб.

32. Даракчи зўр газал

Кирди бир қиз қалбима разбег билан,
Васлининг хуммори тенг «Казбек» билан.

Айлади ишғол дилим бир зарбада,
Тўқнашиб лолман спесназде⁵ билан.

Ортидан чопдим лапанг ўрдакланиб,
Ишқ кўлинда сузгали ғоздек билан.

Соғиниб келдим фалон хил нозини,
Ажрашиб нози пича оздек билан.

Ки ўша «Тико»симон қиздан кечиб,
Бир очомлашсам эдим «МАЗ»дек билан.

Севгида манзил тополмай Кулкулий,

---

⁵ Спецназ — ишғолчи махсус бўлинма.

Бўзлагай куйган юрак — жаздек билан.

33. Тентакпарвар зўр газал

Хомила олмасин ғўри — ўша испиропкасиз жинни,
Ўта сассиктутун мўри — ўша испиропкасиз жинни.

Зоти жиприқ ғийбат аҳлин подаси гоҳ курса давра,
Жойи шу молхона тўри — ўша испиропкасиз жинни.

Қутирғоч ўз қизин иғво қилиб ёзса ажабланманг,
Тузатғай букрини гўри... ўша испиропкасиз жинни

Чала англаб, чала сўйлаб, чала битгай, чала ғажиб,
Чала кўппак, чала бўри — ўша испиропкасиз жинни.

Амал-обрў топса кимдир ортидан изма-из кавлар,
Шалоқ иблисга кир чўри — ўша испиропкасиз жинни.

Кулкулий ҳеч ишонма ким қоплону шер деса хавфли,
Қончи ҳайвонни энг зўри — ўша испиропкасиз жинни.

34. Қардошларча зўр газал

Украин қиз севги мухрин юракка босдию кетди,
Ўзимдан дор ясаб унга ўзимни осдию кетди.

Кўзи зангор ўша отин сездириб бой-баланд зотин,
Зулфига пуркабон олтин менга гўр қаздию кетди.

Юракни бир қилиб дангал, дедим «пастўй» чўзиб чангал,
«Ай-яй» дея чап бериб сал, ўзин кутқаздию кетди.

Қолмас эрдим кўзим ёшлаб кетса бир қисмини ташлаб,
Оёқдин бош қадар бошлаб баланду пастию кетди.

Оносиға бориб тикка, десам: «Қизни бер ўзбекка»,
Боқиб оғзимда «Қазбек»ка ҳушидан оздию кетди.

Отосин билсам улфат деб, қувлади бирбало «...мат» деб,
Буни ёш авлодга хат деб Кулкулий ёздию кетди.

35. Тамтамланган зўр газал

Қизиқ шеърлар тўқиб Шошга тижорат қилғали келдим,

Олифта баъзи шоирни хижолат қилғали келдим.

Ёрга ёлғондакам йиғлаб, элга ҳам қалбаки куйғон
Дардфуруш тўдалар бирла рақобат қилғали келдим.

Миллатин қоқлаган бойлар, юртга бефарқ казоларни
Ширин гаплар билан зимдан ҳақорат қилғали келдим.

Ўлдириб хун олишликдан кулдириб жон олиш яхши,
Нафратимни мазаҳлардан иборат қилғали келдим.

Кулкулий, кул, димоғдорлар кулгининг кудратин кўрсин,
Қисинган Кулгининг рамзин Жасорат қилғали келдим.

36. Ачинарли зўр газал

Бўйи етгон санамни деб бўлиб қолди бошим ғир-ғир,
Бузиб ўтғоч қовоқ-киприк тўғонин кўзёшим ғир-ғир.

Ана Булбул яна Гулга менинг шеъримни куйлайдур,
Бўлак шоирга мухлис ул Қарғаларга тошим ғир-ғир.

Бошокдек бел эшиб дилдор кўзин бежо сузар бўлса,
Нафас пиш-пиш бўлиб туйқус имо қилғай қошим ғир-ғир.

Ёғилса тош берардим дош, соғинтирса вале ёрим —
Танамни тарк этар чумчуқ тўпидек бардошим ғир-ғир.

Кўзи гўё ўгит айтур жабр қилсам сабр қил деб,
Тушунмас ул пақиркалла — ўтиб борғай ёшим ғир-ғир.

Совчи бўл деб, э Кулкулмат, ёлладим қанча қондошни,
Етмади наф алардин лек бўлди ғойиб ошим ғир-ғир.

37. Дағдағали зўр газал

Охиратни сотиб қилгон кайфингга ўртанча бармоғим,
Одам номи яна исроф — хайфингга ўртанча бармоғим.

Пиён қўш улфатинг курсин — бири қўшнинг, бири божанг,
Ўша қўш кулфатинг Нору Сайфингга ўртанча бармоғим.

Бобом ул деб, зотим бул деб кўрингон зотга қайдингга
Ва бўғиздан булоқ бўлгон қайтингга ўртанча бармоғим.

Айни рўза ойи миршабхона олдида донг қотдинг,

Танлаган жойингу топган пайтингга ўртанча бармоғим.

Тавба айлаб зора ювсанг қўланса айб-гуноҳингни,
Аслида бор гуноҳу бор айбингга ўртанча бармоғим.

Шеър ёзишни қийиб қўйдинг зўр радиф кашф этиб, Кулкул,
Ўз-ўзинг мақтагон сўнгги байтингга ўртанча бармоғим.

38. Чўпчакнамо зўр газал

Дугонангдир бўйнига дур, кулоққа тилла осгонлар,
Улфатимдир куя тушгон кулоқчин бошда тўзгонлар.

Сенга сирдош фан-хунардан бахт қидиргон орзумандлар,
Менга йўлдош текин ишрат топарга режа тузгонлар.

Ялаб болу мурабболар ёнингда бир гала тўлпоқ,
Қуруқ вино ичиб сўлғин ётар теграмда озгонлар.

Китобхонлик бир баҳона кезарсиз уйма-уй меҳмон,
Бетаклиф тўйма-тўй юрсак биз — уйдин кўнгил узгонлар.

Бўлиб бир кўча ўтдингиз чирманиб шоҳи-атласга,
Тикилдик жим мазгисин ис, қўйлагин бурга босгонлар.

Марксий бир хулоса шу бу ҳолатга, аё Кулкул,
Биз — қаровсиз эзилгонлар, гўзаллар — бизни эзгонлар.

39. Тилим-тилим зўр газал

Емрилса сўз бойлиги — тоғ қирчаланур,
Тил бузила борса элат парчаланур.

«Иноқ», «Тотув» унут бўлиб, фақат «Аҳил»
Қолса агар жингала соч калчаланур.

Арабий Ҳақ сўзидир, сев, форсийни ук,
Лек жўясиз қўлласа, гап ғалчаланур.

Ўз тилимиз — ўз еримиз узра чинор,
Оврўпача чатишса мўл, арчаланур.

Ўзбекникин жангчи тили дерлар азал,
Бой берса кўрс эркаклигин, маржаланур.

Асра тилинг, Кулкул, яна ёт тилни бил,

Шунда жаҳонга қулоғинг дарчаланур.

40. Доимгидек зўр ғазал

Қайданам э қушбурун қиз тузоғингда шақал бўлдим,
Мамайқўрғон каби зулминг лашкарига қамал бўлдим.

Таксига пул бўлиб исроф совчилар сўлжайиб қайтгач,
Тахт суякни оғиздан олдириб итдек ўсал бўлдим.

Юрибман энди тентакваш, унутдим қайдаман, кимман,
Бемакону беметирка, беисм, бемучал бўлдим.

Бўлиб кўзёшларим уммон сузодирман кема янглиғ,
Йиғилса мен кабилар бу флотга адмирал бўлдим.

Яшардим шод гўдайганча ўз-ўзимга бўлиб ҳайкал,
Оёғинг остида аспалга қоришдим, шағал бўлдим.

Кулкулий мен эдим одам дилдаги сирларим асраб,
Ўзимни шу қағозга беаёв чаплаб ғазал бўлдим.

41. Эс-хушли зўр ғазал

Билмагаймиз умр сўнгин, аммо билодир ўлим,
Жонимизни белгиланган дамда юлодир ўлим.

Ер устинда сигмайин гоҳ жой талашсак зўрлашиб,
Ер остинда жим ётарға мажбур қилодир ўлим.

Эслабон бесамар кунлар, сергуноҳ онларни биз,
Ўкраб-ўкраб йиғлар эрсак, пинҳон кулодир ўлим.

Ғафлат ичра ётар вақти тирик дўстмиз ўлимга,
Ўлиб ҳам гар ҳаёт юрсак бағрин тилодир ўлим.

Яшай олсак одамий дард ва инсофда, Кулкулий,
Абаддурмиз биздан олдин ўзи ўлодир ўлим.

42. Қаландарона зўр ғазал

Келса санам нархини Лайло қилажак,
Мажнунлатиб гўлларни шайдо қилажак.

Илдириб ишқ тўрвасини, васл тилатиб,

Кўпни гадо, ўзни яна шо қилажак.

Ким биладур — бизни атай айлаб гадо,
Саховатин қай куни ижро қилажак?

Кутсак-да ҳеч бор этмайин ҳимматини,
Ҳар гал яна бир фитна пайдо қилажак.

Энг ёмони — ялинтира, тилантира,
Мендек йирик шоирни майдо қилажак.

Бағрим эзиб, тангрига тинсиз йиғлатиб,
Кулкулни у сохта Ҳувайдо қилажак.

43. Ҳазилкаш зўр газал

Кўпқават уйда яшарға кимники тоқати бўлғай,
Оносин елкалаб ҳажга борандек жаннати бўлғай.

Бошланур илк азоб-қийноқ оёқ ювмай ҳали сўфи,
Сутчи қизда опера хонандасин санъати бўлғай.

Иш-ўқишга чопса ҳамма, зина «так-так», «тарақ-туқ», «гурс!»,
Ит югурғон пиёнино товшининг ғурбати бўлғай.

Тунда кимдир ўқир оят, сўкар қай маст қувиб ёрин,
Чапда аза, ўнгда қизтўй, сўгин жанг навбати бўлғай.

Остки қўшнинг турбани «дангданг» қилур кўпроқ йўталсанг,
Усткининг гоҳ тепангдан сув қуярға мандати бўлғай.

Ишда роҳат қилиб Кулкул, безиллаб уйга қайтмоқдин,
Кулаҳмаддек ер остиға кирурға рағбати бўлғай.

44. Сўроқли зўр газал

Девор оша боқай-чи бир ул қўшни қиз яккамикин,
Тирноғини бўяр, ана, хиногами, лаккамикин?

Неси мени мафтун этар, пишлоқсимон юзларими,
Ё ўзи думбул-шўрвада пишган ширин маккамикин?

Феъли жуда жангаридир, гап отмадим, қони унинг —
Қайси қабилага туташ — массагетми, саккамикин?

Қанча тузук-сузук билан қувлашмачоқ ўйнаб роса,

Охир келиб тўхтаганим менга шу қиз паккамикин?

Тўзитадир хаёлларим юракка оғудек томиб,
Ёки бошим чаноғидан тешиб ўтган чаккамикин?

Сескантириб Кулкулни ким шақиллади боғ ортида,
У — севгилим оносими, ё шунчаки ҳаккамикин?

Рақамсиз охирги зўр газал

Демиш Гулмат — гуликаҳқаҳ бўлиб тарихга киргум мен,
Куйса Машраб шами, гулдек сўлиб тарихга киргум мен.

Агар Машраб ёкиб қаҳрин чирмовуқларға ўт қўйса,
Илжайиб аста томирдан юлиб тарихга киргум мен.

Ўзин мангу ҳайкалини курса Машраб ўзи билмай,
Илгаритдан жойим созлаб, билиб тарихга киргум мен.

Чакнаса фарқсиз боқурлар, додлашар портласа юлдуз,
Ҳама алломалар янглиғ ўлиб тарихга киргум мен.

Яна Гулмат демиш — Машраб сўзин нопокка ўқ қилди,
Ҳаром қўлга захарли гул илиб тарихга киргум мен.

Кулкулий шеърларинг бол-хат, таъмида — кислота сулфат,
Элга Гулмат сирин улфат қилиб тарихга киргум мен.

ТЎРТҚАВАТЛИЛАР

Нари тур э дилёқар қиз, ўзни мен ўтга топширмай,
Бир азобим қилиб мингта, ярамни йодга топширмай.
Йўлинг пойлаб аёзда кўп, тумов бўлдим, жавобгарсан,
Сени солдим Худойимга ишингни сўдга топширмай.

* * *

Умринг бўйи шукур қил — чапдан ўнғайгунингча,
Сени асраб келди Ҳақ ўсиб-қўнқайгунингча.
Балки бир юрт йўқ бўлди сен алжираб маст-алас —
Бир йиқилиб, бир туриб, яна дўнқайгунингча.

* * *

Бир гўзални мадҳ айламиш Мир бобонинг ўзлари:
Кипригининг соясинда ул парининг юзлари...

Жаҳонга бир айтсин энди Кулкулий ҳам ўхшатиб:
Ётар бурним салқининда уч маҳалла қизлари.

* * *

О, мадам,
Бизам одам.
Ошиқларни
Деманг подам.

* * *

Мўминтой қулга бу — фармонли дунё,
Орзуманд бандага — армонли дунё.
Фаҳмдор кишига — қамчили каззоб,
Яллабоз анқовга — гармонли дунё.

* * *

Ўз сўзи-ла яшар шоир пишиқ ё хомидан сўйлаб,
Бу рухий хасталар қасрин тиканли ромидан сўйлаб.
Бўлма артис, Кулкилийжон, кеча бир артисни кўрдим,
Ўзи ножинс, турар аммо Темурнинг номидан сўйлаб.

* * *

О Кулкул, тескари дунё — тагингда,
Билмасдинг сирин маст ётмаганинда:
Энг қизик нарса — энг зерикарлигу,
Энг кутган нарсанг — энг кутмаганинда.

* * *

Бу оламнинг тенг ҳуқуқди аҳлисан,
Бахтли бўлиш учун тўла ҳақдисан.
Шеърим ўқи, мағзин тушун, бахтга бот,
Тушунмасанг, ундан баттар бахтлисан.

* * *

Ўтиб баҳор-ёзим, шу қишдан —
Истеъфога чикдим севишдан.
Демак боши очик хонимлар
Энди ҳоли хатар-ташвишдан.

* * *

Гўё менинг вужудим кўпмиллатли бир хонлик,

Гоҳ ўйиним ҳиндчаю, гоҳ оҳанггим эронлик.
Ошпазликда ғирт уйғур, тиловатда арабман,
Дилим, тилим ўзбегу, бурним озарбайжонлик.

* * *

Ўйлагил кўркдим дўқингдан мен қачон,
Чақчайиб бурнингни қилма бақлажон.
Шер учун обрў эмас пашша қувиш,
Э рақиб, давримда майли сақла жон.

* * *

Шерик топмай ўзим бирла ўзим ойнакда ичгайман,
Коса синса, орқасига қуйиб пойнакда ичгайман.
Ичарман гоҳ ўзим мақтаб, йўқ ғанимдан куйманиб гоҳ,
Безрайиб гоҳи ҳайъатда майни чойнакда ичгайман.

* * *

Уёти йўқ зот уётдин ўлмағайдир ўлмаса,
Фикри кул нурсиз ҳаётдин ўлмағайдир ўлмаса.
Ўзганинг дардларин уқмас то ўзи дард чекмаган,
Ўз «Баёт»и йўқ «Баёт»дин ўлмағайдир ўлмаса.

* * *

Аста келдим далда бирла яхши гапга оч бўлиб,
Ёра айтай ҳасратимни кўнглима тилмоч бўлиб.
Барча қиз хил-хил таому, севдигим ёлғиз палов,
Қақраниб турсам нетар мен ёнида қирмоч бўлиб?

* * *

Нозингга учиб девона Машраб бўлақолдим,
Хўрликда қолиб кўзёшга хумдек тўлақолдим.
Тарк этиб жабринг дўзахин, ўз хотинимдан —
Жаннатни исин сездиму уйга келақолдим.

* * *

Умринг сўнар бахт деган юлдуз милтиллагунча,
Кўз аланглаб кипригинг ҳайрон пилпиллагунча.
Ёшлигингни берма бой, бос тиканни, ўтга кир,
Ёшлик ўтар қўшни қиз уч-тўрт жилпиллагунча

* * *

Мен ухласам нафас ростлар қаламим,
Дилим тирнар тушимда зўр аламим:
Ичишда тенг келсам^да минг улфатга,
Ёзишда тенг келмадим бир Гулматга.

СЎТАРУБОЙИЛАР

Дутор чертай динғир-динғир,
Ўйна, ёрим, қинғир-синғир.
Бир кунда бир ичиб келсам,
Қилма ҳадеб минғир-минғир.

* * *

Ясансанг мен тақинчоқман,
Чўмилсанг мен оқинчоқман.
Безиб кетсанг қочолмассан,
Оёғингда қоқинчоқман⁶.

* * *

Гарчи жанжалда баланддир,
Дод солишда зўр талантдир.
Қўшнилар билмас, хотинчам —
Худо урғон семувлантидир⁷.

* * *

Шоирликка тутилғонман,
Фаҳми бўрдоқ етилғонман.
Э рақиб, ул «Тарих»ингта
Сенсиз таклиф этилғонман.

* * *

Мўйқалам дер мўйлови ўқ:
«Сариқ ранг — оч, қора ранг — тўқ.
Шундан фараз қилурмизки,
Бу оламда ҳақиқат йўқ!»

* * *

Гуруч эдим бошокланиб,
Кўп эзилдим оқшоғланиб.
Рубоб билан солдим охир

---

⁶ Қоқинчоқ, қоқинчақ — оёқ бармоғи остидаги яра.

⁷ Симулиант — баҳоначи.

Ўжар қизни машшокданиб.

* * *

Чимлоқда чим чайнаб юрдим,
Чойдишдек гоҳ қайнаб юрдим.
У ёмон қиз эрга теккач,
Кўнглим тиниб, ўйнаб юрдим.

* * *

Шафқатинг, ёр, сероб бўлсин,
Лабинг бепул гулоб бўлсин.
Севги қоидасин бузсам,
Бу жоним иштароп бўлсин.

* * *

Кел, ошна, қаҳрингдан узат,
Ёв қўпса, жаҳлингдан узат.
Ортса лек жоҳиллигим,
Ахлиққа⁸ ақлингдан узат.

* * *

Қўлма-қўлсан, сен ясанғи,
Сенга, ёрим, мен асранғи⁹.
Асқотурман, чиқса ишдан —
Барча қаланғи-қасанғи.

* * *

Ўй-хаёлга итоб бўлдим,
Шеър ёзарда шитоб бўлдим.
Эдим балки ёмон одам,
Вале михдек китоб бўлдим.

УЧПАХСА

Кўп қийнади йиғлатиб...
Охир мени ухлатиб,
Эрга тегиб кетди у.

* * *

---

⁸ *Ахлиқ, оқлиқ* — қатик қилишда сутга қўшиладиган сузма

⁹ *Асранғи* — эҳтиётда турган буюм.

Уй ёнмоқда беомон,
Соҳибии юрар шодон,
Куймади деб соқолим.

* * *

Наша уруғ еб оз-моз,
Ҳужум қилди ёш хўроз
Оч ётган бир қассобга.

* * *

Силлиқ ўтсин деб пора,
Бошлиққа бир бечора
Пул берганмиш совунлаб.

* * *

Топилди чит тўшагим,
Солғон экан эшагим
Севгилисин остиға.

* * *

Бу денгизнинг балиғи
Нега «Шўрсув солиғи»н
Тўламасдан юрибди?

* * *

Бир шилқим дер: «Бу тентак
Одам қуриб кетгандек,
Ўз хотинин севармиш».

Эговлашди асабим,
Мен ҳам эгов ясадим...
Арзигудек асаб йўк.

* * *

Буғдой ўрим — бир бора,
Пахта кетма-кет бола —
Кўраверар ўзбекдек.

* * *

— Қизик фожиа айт-чи!
— Жондан тўйган бир қайчи

Ўзин қиёлмай хуноб...

* * *

Олтиариқ томонда
Юрибди кўк чопонда
Сен ўлдирган бир йигит.

* * *

Уқдирдим гўл сичқонга:
— Тушдим дема қопқонга,
Янги номи — божхона.

* * *

Доим дорда ўйнайдур...
Уни кимлар қийнайдур
Сигдирмасдан кенг Ерга?!

* * *

Шеър — мияга ош бўлар,
Тўдасига бош бўлар
Китоб еган каламуш.

ИККИҚАТЛАР

Шароб ичсанг яна шерикман,
Э ҳайрият, демак тирикман.

* * *

Гоҳ чекаман жиддий азият,
Хом шеъримга ўқиб таъзия.

* * *

Отингни сот, молингни сот сен
Ва сотиб ол андақ уёт сен.

* * *

Тамаки гоҳ дардим оладур,
Ҳаётимни сақлаб қоладур.

* * *

Норполвонга қарашли хў гўр...
Мен бугунча Норполвондан зўр!

* * *

Гарчи сенга йўлчиюкдурман,
Унутма, ёр, мен буюкдурман!

* * *

Лабингдаги бу хол кишмишдан,
Қорайган у турли миш-мишдан.

* * *

Кўзинг чироқ, бирам хумордир,
Кенг шлёпанг чироқтумордир.

* * *

Тошқин бўлсанг, ўзим қирғоқман,
Мошин бўлсанг, автотурғоқман¹⁰.

* * *

Ўлсак бизда ўлар манманлик,
Душманларда эса — душманлик.

* * *

Ҳар балодан асрайман сени,
Йўқ қилмасанг бас, дўстим, мени.

* * *

Оёғимдан чалавердилар,
Чалиб ортда қолавердилар.

* * *

У шоирдир, йўқдир амали,
Амал асли — шоир ажали.

* * *

---

¹⁰ *Автотурғоқ* — автомобиллар қўйиладиган махсус жой.

Шу кунгача сақладимки жон,
Демак дунё эмасдир ёмон.

* * *

У — нодиру сарсонроқ эди,
Бу — шодону арзонроқ эди.

* * *

Шеър — Алпомиш, ғазал — Барчиной,
Бирон-бирин ёмонлама, хой!

* * *

Кеча ўлдинг демагил менга,
Туғилгайман асли индинга.

ЎРТАБАРМОҚ

Товуғингни едим, ҳей хўроз!

* * *

Илжаймай ўл, севдиндинг мени.

* * *

Бир қоп савоб олдим бозордан.

* * *

Гўрдан чикди сигарет сўраб.

* * *

Хотинига сотди эрлигин.

* * *

Ит — саёқ, лек қимор ўйнамас.

* * *

Рўмолча бор, Дездемона йўқ.

* * *

Тушликда уч ликоб бахт едим!

* * *

Уйланганмиш коптокка тарвуз.

* * *

Зиндонда бит? Гуноҳи нима?

* * *

Ол-е, ана маданиятинг!

* * *

Гўшт еса-ку қўйдан қўрқардик.

* * *

Калда тарок, кўрда чироқ бор.

* * *

Сол пашшани! Гап пойлаяпти!

* * *

Ким танир? Бу кимнинг ҳайкали?

* * *

Ҳинд киноси хотиндир унга.

* * *

Гўнг еб кўрди ҳаваскор юлғич.

* * *

Саройгами? Қалин шим кийвол.

* * *

Қийнайсан-да инсофли бўлсам.

* * *

Навбатга тур... калтак ейишга.

* * *

Ит эгасин қопмас, пул қопар.

* * *

Кўнглингга кўп бурнингни тикма.

* * *

Музей — Гулмат нос тупурган жой.

* * *

Хў, гадой! Ма... данак чақиб бер!

* * *

Йиқилдингми? Нега чиқувдинг?

* * *

Қоч! Куёшни тўсма, шамчирок!

* * *

Шеър ёзмадим... Ана маҳорат!

* * *

Дўст бўлармиш... тилимни тийсам.

* * *

Еб бўлдингми? Энди хизмат бор...

* * *

Энг қизиқчи — тобут ўғриси.

* * *

Ошқозонга ўхшар нигоҳи.

* * *

Шу шўрвага чўкким келяпти...

* * *

Дўстлашолмас Най ва Ноғора.

* * *

Бекор кетдинг. Соғинмадим ҳеч.

* * *

Танийман, ғирт эрхўр хотин бу!

* * *

Ўзи сассиқ, овози ширин.

* * *

Шимим мендан кўра пулдорроқ.

* * *

Сотиб олдим уч кило китоб!

* * *

Бир ўпич деб овқатсиз қолдим.

* * *

Мени тинч қўй... Бўпти, даҳосан...

* * *

Ой бунча тез бўғоз бўгггулар?

* * *

Ўлиб қолди қарсақ чалётиб...

* * *

Калтак еб-еб, қизиқчи бўлдим.

* * *

Ўз шоирин танимади шеър.

* * *

Кема чўкди... Сузмокда калиш...

Хушлашув

Мен ўкиб шеър, сен текин май ичиб турдинг,
Қочиб оғзинг иштонбоғи, қичиб турдинг.
Гаҳи «Қойил!», гаҳи «Ҳа, дўст!», «Офарин!» деб,
Ҳар гужум байт шаънига қин бичиб турдинг.

Шеър — ўртада, лек қачон май илиндинг сен?
Кулиб сохта, ёлғондакам қуюндинг сен.
Хотиндан дод десам бирга уриб фарёд,
Аслида хўп ич-ичингдан суюндинг сен.

Бевафо дўст, ўжар ёрдан жоним куйди,
Элу юрт деб томирларда қоним куйди.
Шуки қўшғон улушинг бу ёнишларга,
«Хон»ингдан¹¹ чўғ тушиб дастурхоним куйди.

Майфурушни куйласам, сўз далда қилдинг,
Сутчи қиздан сўйласам, сал зарда қилдинг.
Охири гал келанда «Ўртабармоқ»қа,
Хуррагингни илҳомимга парда қилдинг.

Пайти етди, балки ошна хушлашармиз,
Ҳали шеър, май устида кўп қўшлашармиз.
Китобда шеър, кўзада май тугаб битди,
Ўтирсак гап айниб энди муштлашармиз.

---

¹¹ «Хон» — ўзбек сигаретларидан бири.